

SAYI:2019/12
14/02/19

GEÇMİŞ VE GELECEK ÇİZGİLERİ ARASINDA İNSAN

Zaman, insan icadından başka birşey değildir.
Bergson

Zaman, tüm hızıyla akıp gidiyor. Ezelden beri.

İnsanların ölümlülüğü, onları zaman dilimleri içerisinde her şeyi yerleştirme ve bunları kayda geçirme yarışına sokar. Zaman bitmez, insan biter. Siyasi tarih, sanat tarihi, bilim tarihi birbirini etkileyerek ilerler. Soyağacı ilişkileri dizisi olarak kolektif bellek ve toplumsal bilinç, ülkenin, coğrafyanın da tarihini etkileyen, hatta belirleyen yoldur.

Modernizmin ideolojik çerçevesi de bu yöntemlerle saptanır. Hem de konunun göreceliliğine rağmen! Kim, kimler için, hangi kriterlerle tarih yazar? Objektif tarih yazımı diye bir kavram var mıdır? Keza bizler de kendi tercihlerimizle ve seçkilerimizle, yorumlarımızla, bu tarihin aktarımında sorumlu odaklardan biri haline geliyoruz.

Bir de her bireyin kendi tarihçesi vardır. Ailesi, yaşamına sığdırdığı çabalar ve özel hayat tercihleri, kişisel yaşam izleri... İlk köpeği, ilk sevgilisi, kötü anıları, mutlu anıları, başarıları, mağlubiyetleri...

Sanatçılar ise, bu birikimlere bir de kişisel sanat tarihçelerinin dökümünü eklemek durumundadır. Her birinin dönemleri, malzeme tercihleri, özel hayat etkilenmeleri, felsefi alt yapıları, hayatı nasıl algıladıkları ve kendi sanatsal geleceklerini etkileyen geçmiş üretimleri bu tarihçenin oluşumuna etki eder. Sanat üretecek, yaratım sürecine girecek beyin, katmanlı düşünceleri, algı soyutlamalarını, diyalektik sentezleri kendi içinde çözüme ulaştırarak ilerlemeyi doğal akışında başaran bir merkezdir. Hepsinden önemlisi, ne mutlu bize ki, bu günümüzde hala yapay değil, doğal bir karar alıcıdır!

İnsana evrende en büyük anlamı katan, onun hayal gücü ve geleceği kurgulayabilme, tasarlayabilme özelliğidir. Farkındalığında boğularak yaşadığımız zaman faktörüne, onu bir de belirsiz bir potansiyel yapılandırmaya doğru çekeştirip uzatan, soyut rüyalar veya somut hedefler eşliğinde şekillendirmeye çalışan da bizleriz.

Kimi zaman yaşamda kendimizi işkence odalarında tutsak hissetsek de, canlı kalmanın ekmek kavgasına kendimiz kaptırsak da, kader-kısmet ikilisinin acımasız teslimiyetçiliği bizi içine çekmeye çalışsa da, özgürce geleceğe doğru hamleler yapabilmek için yaşama anlam katacak varoluşçu duruşlarımızı umutla aramaya devam ediyoruz.

Sokrat'ın, Konfüçyüs'ün, Leonardo da Vinci'nin, Mimar Sinan'ın, Newton'un, Monet'nin, Pasteur'ün, Picasso'nun, Duchamp'ın, Atatürk'ün, Andre Breton'un, Rene Magritte'in, Einstein'ın, Gandhi'nin, Albert Camus'nün, Nazım Hikmet'in, Mark Zuckerberg'in, Martin Luther King'in, Kennedy'nin, Che Guevara'nın, Nelson Mandela'nın, Steve Jobs'un hayal güçleri, yaratıcılıkları ve hedefe kilitlenme kapasiteleri olmadan nerelerde olurduk acaba, düşünebiliyor musunuz?

Bizler, bu büyük beyinlerin açtıkları yollardan geçerken, kendi yarattığımız piramidal seçkilerin ve sentezlerin içerisinde, kâh sonsuzluğunu düşünerek Samanyolu'nun gölgesinde, kâh kendimizi kaptırdığımız acımasız sarmalların içinde, gözlerimizin önünde kum saati gibi akan zamana karşı giriştiğimiz yarışa anlam katmaya çalışan basit fanileriz.

Sanatımızın geleceğini şekillendirecek olan genç sanatçılarımızdan beklentimiz, bu geniş ve zorlu perspektifin üzerinde, algılarını açarak, onları etkileyen kapsama alanlarını belirleyerek (veya tersine soyut bırakarak!), özgürce, bu uçsuz bucaksız yaşanmışlıkların kendilerinde uyandırdığı düşüncelerin içinden, evrene hediye etmek isteyecekleri herhangi bir sanat yapıtını yaşama geçirmeleri.

İki aya yakın bir süreniz var... Okuyarak mı başlarsınız, yoksa atölyenizde bir skeç kağıdına uzanarak mı, o sizin bileceğiniz iş. Genç ustanın bileceği iş. Kolay gelsin!

Bedri Baykam